

LANDMAND SLIPPER FOR AT ETABLERE FORSINKELSESBASSIN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I forbindelse med udvidelse af avlscenter skulle der meddeles tilladelse til udledning af tagvand. Kommunen stillede krav om forsinkelsesbassin og rensning af vandet.

Landsretten har fastslået, at kommunen ikke kunne stille sådanne krav uden at vurdere den konkrete miljøpåvirkning af vandløbet. Efter skønserklæring er det ikke godtgjort, at tagvandet ville udgøre et forureningsproblem for vandløb eller slutrecipient. Udledningstilladelsens vilkår om forsinkelsesbassin blev derfor erklæret ugyldige.

I forbindelse med en større udvidelse i 2010 på 2 gårde tilhørende Avlscenter Eskegård I/S krævede kommunen, at udledningen af tagvand fra ejendommene skulle ske via forsinkelsesbassiner med maksimal udledning på 2 l/s samt permanent vandspejl og plantevækst. Udledningstilladelserne var en forudsætning for at få meddelt byggetilladelser og dermed en forudsætning for at realisere staldudvidelserne, som der var blevet meddelt miljøgodkendelse til.

Kravet blev meddelt efter at Avlscenter Eskegård I/S havde forhørt sig hos Haderslev Kommune om muligheden for at få en udledningstilladelse.

Kravet blev stillet, selv om kommunen ikke havde foretaget en konkret vurdering af, om der ville være et forureningsproblem eller en hydraulisk belastning af recipienten på grund af udledningen af tagvandet.

Avlscenter Eskegård I/S indsendte en ansøgning, der opfyldte kommunens krav og fik meddelt udledningstilladelserne og etablerede herefter staldanlæggene. Forsinkelsesbassinerne blev ikke etableret.

Der er ikke mulighed for at påklage en sådan udledningstilladelse til Natur- og

Miljøklagenævnet eller anden administrativ instans. Efter henvendelse fra Kolding Herreds Landbrugsforening antog Landbrug & Fødevarer sagen som principalsag.

Syn og skøn

Der blev under byretssagen afholdt syn og skøn.

Skønsmændene fastslog, at der ikke efter påbegyndelsen af den direkte udledning af tagvandet uden forsinkelse havde været hydrauliske problemer. Der var heller ikke behov for neddrøsling af hensyn til eksisterende flora og fauna. Det var ikke ved den afholdte skønforretning godtgjort, at der i 2009/2010 var risiko for hydrauliske problemer i vandløbene.

Skønsmændene foretog målinger af koncentrationen i det afstrømmende vand og beregnede den samlede afstrømning af kvælstof og fosfor fra de i alt 1,6 ha tagflader til 53,6 kg total-N/år og 7,0 kg total-P/år. Efter gennemløb af de krævede bassiner antoges rensningsgrader for N og P på henholdsvis 40 % og 70 %. De krævede foranstaltninger ville således bortrense i størrelsesordenen 20 kg kvælstof og 5 kg fosfor. Forsinkelsesbassiner kunne medføre andre uønskede påvirkninger af vandløbet, herunder med hensyn til algeudledning og udledning af opvarmet vand.

Skønsmændene anslog udgiften til forsinkelsesbassinerne til godt 650.000 kr.

Byrettens dom

Alligevel gav Retten i Sønderborg kommunen ret i, at landmanden skulle investere i det dyre bassin, som vandet kunne blive udledt i. Begrundelsen var, at Avlscenter Eskegård I/S havde fået den udledningstilladelse, som der var søgt om og som levede op til de miljømæssige hensyn. Af samme grund kan det ikke lægges kommunen til last, at der ikke blev foretaget besigtigelse og foranstaltet undersøgelser og beregninger vedrørende udledningernes effekt på de relevante recipienter – svarende til det arbejde, skønsmændene har udført – samt beregnede, om der var proportionalitet mellem den økonomiske investering og miljøgevinsten.

Landbrug & Fødevarer i samarbejde med Kolding Herreds Landbrugsforening, Sønderjysk Landboforening og Avlscenter Eskegård I/S førte sagen videre til Vestre Landsret.

Landsrettens dom

Efter skønserklæringerne anså **landsretten** det ikke – heller ikke efterfølgende – for godtgjort, at udledningen af tagvand fra staldbygningerne ville udgøre et forureningsproblem i forhold til fastsatte mål for vandløbene, eller at udledningen væsentligt ville påvirke vandløb eller slutrecipient.

Landsretten fastslog, at som sagen var forelagt retten, måtte det lægges til grund, at Avlscenter Eskegård I/S ønskede den billigste løsning samt at kommunens mails blev opfattet som diktat og at kommunen ikke foretog en konkret vurdering af, om en direkte udledning af spildevandet indebar en sådan risiko for påvirkning af vandløbene, at der var grundlag for at stille krav om beplantede forsinkelsesbassiner med meget betydelige etableringsomkostninger til følge. Kommunen havde heller ikke foretaget en risikovurdering, der er et led i myndighedernes forpligtigelse til at iagttage et forvaltningsretligt proportionalitetsprincip.

Haderslev Kommune begik hermed en væsentlig sagsbehandlingsfejl, som måtte medføre, at de stillede vilkår om etablering af forsinkelsesbassiner, og vilkår, der knytter sig hertil, var ugyldige.

Det bemærkes yderligere, at landsretten fandt, at Haderslev Kommune skulle erstatte rådgivningsudgifter til projektering af forsinkelsesbassinerne. Disse udgifter havde en sådan sammenhæng med de ugyldige vilkår, at Haderslev Kommune skal erstatte disse. Landsretten bemærkede herved, at kommunen var ansvarlig for udgiften, idet man havde forsømt at foretage den fornødne forvaltningsmæssige proportionalitetsvurdering.

De vilkår, der opretholdes, er vilkår om, at der ikke må være andre forurenende stoffer end de, der sædvanligt forekommer i overfladevand fra tagarealer, vilkår om udformning af udløbet samt vilkår om autoriseret kloakmester.

Kommentarer

Der er på flere måder tale om en principiel dom.

Kriterier for hydraulisk belastning

Haderslev Kommune henviste bl.a. til [Miljøstyrelsens skrivelse af 10. april 2002](#) til samtlige amter med orientering om retningslinjer for udledning af overfladevand til vandløb med risiko for hydrauliske problemer samt senere afgørelser fra Miljøklagenævnet. Der er her bl.a. en anvisning på neddrosling til 1 – 2 l/sek/ha. Det overses imidlertid ofte af kommunerne, at det gælder ved vandløb med hydrauliske problemer. Ved særlige hydrauliske problemer kan det være nødvendigt med yderligere neddrosling.

Forureningsmæssig belastning

Den forureningsmæssige belastning skal vurderes ud fra, om udledningen kan være til hinder for opnåelse af det fastlagte mål for recipienten.

Skøn under regel

Der skal altid foretages et konkret skøn. Der kan altså ikke administreres efter faste krav.

Undersøgelsesprincip

Myndigheden har pligt til at foretage tilstrækkelige undersøgelser og vurderinger, uanset hvilke miljøtiltag, der måtte være indeholdt i ansøgningen.

Proportionalitetsprincip

Myndigheden har en forpligtigelse til at iagttage det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, dvs. foretage den fornødne forvaltningsretlige proportionalitetsvurdering.

Ret til prøvelse

Ansøger har ret til at få prøvet et vilkår, selv om ansøger har indgivet en ansøgning, der opfylder dette vilkår og også har udnyttet den heraf følgende tilladelse.

Der kan henvises til [Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse fra 13. februar 2012](#), hvor nævnet ikke mente at kunne behandle et vilkår, som ansøger havde accepteret. Ansøger blev herefter anvist en mulighed for at ansøge om en tillægsgodkendelse uden disse vilkår og, i tilfælde af afslag herpå, påklage afslaget nævnet.

Spørgsmålet er, om dommen kan give anledning til en ændret praksis hos Natur- og Miljøklagenævnet.

Myndigheders erstatningspligt

Der kan være andre sager, hvor en myndighed har truffet en afgørelse om et forsinkelsesbassin eller andre forhold, hvor afgørelsen set i lyset af denne dom har påført en borger ubegrundede eller unødvendige udgift eller tab. Det bør vurderes, om der i sådanne tilfælde er grundlag for at rejse et erstatningskrav mod den pågældende myndighed.

Andre sager

SEGES foretog i efteråret en undersøgelse blandt bygnings- og miljøkonsulenter om eksempler på afgørelser om udledningstilladelser.

Undersøgelsen viste, at der kan være grundlag for, at kommunerne tilpasser administrationspraksis på området i lyset af dommen.